

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๖๔

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์

ผู้ร้อง

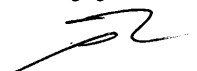
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติ ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้ และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น” วรรคสอง บัญญัติว่า “สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ” วรรคสาม บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้บังคับดังปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ว่า โดยที่มาตรา ๓๐๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ... และไต่สวนวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ... ซึ่งมาตรา ๓๓๑ บัญญัติให้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการร่ำรวยผิดปกติและการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนกรไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา

ปัญหาการทุจริตหรือคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาสำคัญของสังคม และเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลมีความพยายามเคลื่อนไหวณรงค์เพื่อลดและขจัดปัญหาการทุจริตให้หมดสิ้นไป แต่ความพยายามก็ยังไม่บรรลุผลเนื่องจากยังคงปรากฏพฤติการณ์ของการทุจริตทั้งในภาคราชการ ภาคการเมือง และภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ยิ่งแสวงหาวิธีการป้องกันการทุจริตให้เข้มข้นขึ้นเท่าใด การทุจริตก็มีวิวัฒนาการหรือมีวิธีการที่ซับซ้อนและซ่อนเร้นมากขึ้นจนยากแก่การตรวจสอบ รวมถึงการจับกุมมาดำเนินคดี ทั้งยังฝังรากลึกในสังคมไทยและกระจายไปทุกองค์กร ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการทุจริต โดยเฉพาะ แต่การปราบปรามการทุจริตยังไม่สามารถทำได้อย่างเด็ดขาด ในระยะเวลาอันสั้น เมื่อคดีไปสู่กระบวนกรยุติธรรมของศาลเนื่องจากการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตนั้น

จะแตกต่างจากการดำเนินมาตรการในทางแพ่งในการยึดทรัพย์สิน เพราะมาตรการลงโทษบุคคล ในคดีอาญาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยทุจริตในศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นใช้ระบบไต่สวนในการค้นหาความจริง ซึ่งศาล จะต้องไต่สวนข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานต่าง ๆ บางครั้งพยานหลักฐานอาจมีไม่เพียงพอที่จะยืนยัน ความผิดของผู้กระทำความผิด ทำให้ศาลยกฟ้องจำเลยในคดีทุจริตแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจำเลย มิได้กระทำการทุจริต ดังนั้น การดำเนินคดีในความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตจึงมีปัญหาอุปสรรค ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การใช้มาตรการทางแพ่งในการร้อง ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินจึงเป็นกลไกการตรวจสอบที่เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต เพราะถึงแม้ผู้กระทำผิดอาจจะไม่ถูกลงโทษในคดีอาญา แต่ก็อาจจะถูกยึด ทรัพย์สินทั้งหมดได้ จึงเป็นการป้องปรามมิให้มีการทุจริตที่ส่งผลเป็นการยับยั้งได้เป็นอย่างดี มาตรการ ทางแพ่งในการยึดทรัพย์สินเป็นการดำเนินการโดยตรงต่อทรัพย์สินและมีผลต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน โดยไม่พิจารณาความผิดของเจ้าของทรัพย์สินว่าจะมีความผิดทางอาญาหรือทางวินัยหรือไม่ ในการร้อง ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลอุทธรณ์จะใช้บังคับกับคดี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ ในหมวด ๗ การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตั้งแต่มาตรา ๗๕ ถึงมาตรา ๘๓ กำหนดว่า การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินมีสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง การยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ ชั่วคราวตามมาตรา ๗๘ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติและมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัด ทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวแล้วให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว หากผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดง หลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหา ไม่มีมูล หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น และกรณีที่สอง การยึดหรืออายัดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๘๐ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริง และมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณา แล้วแต่กรณี

เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้อัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น พนักงานอัยการยังคงมีภาระหน้าที่ในการนำสืบแสดงให้เห็นเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีภาระหน้าที่ในการนำสืบแสดงให้เห็นถึงเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินดังกล่าวเชื่อมโยงกับการกระทำความผิดอย่างไรหรือไม่ก่อน หลังจากนั้นเจ้าของทรัพย์สินมีภาระต้องแสดงตัวและพิสูจน์ให้เห็นว่าทรัพย์สินของตนไม่สมควรถูกริบเพราะเหตุผลใด จึงเห็นได้ว่า การยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น มีทั้งกรณียึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวหรือการยึดหรืออายัดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน เปิดโอกาสให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยผู้ถูกกล่าวหาสามารถแสดงพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดนั้นมิได้เกี่ยวข้องกับกรรณการร้ายผิดปกติก็สามารถขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสในการพิสูจน์ถึงสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินในกระบวนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ซึ่งเป็นคดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร้ายผิดปกติ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีนี้ มาตรา ๘๑ วรรคสอง กำหนดว่า ให้ผู้ถูกกล่าวหาภาระการพิสูจน์ที่ต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร้ายผิดปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บทบัญญัติของมาตรา ๘๑ วรรคสอง มิใช่เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาดที่จำเลยไม่มีสิทธิโต้แย้งข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นนอกจากที่กฎหมายสันนิษฐานเอาไว้ได้ หากแต่เป็นข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาดที่มีผลเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ไปให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการพิสูจน์สิทธิทางศาลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดได้อย่างเต็มที่ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถนำสืบพิสูจน์ต่อศาลเพื่อหักล้างมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร้ายผิดปกติซึ่งภาระการพิสูจน์ที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องนำสืบนั้น ไม่ได้มีผลกระทบต่อการรับฟังพยานหลักฐานของศาลในมาตรการทางแพ่งที่ยึดทรัพย์สิน เพราะการรับฟังพยานหลักฐานของศาลยังคงใช้หลักการซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือพิจารณาว่าคู่ความฝ่ายใดมีน้ำหนักพยานหลักฐานมากกว่าโดยที่ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์พยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยดังเช่นในคดีอาญา นอกจากนี้ยังเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีความสัมพันธ์กับรัฐในฐานะเป็นลูกจ้างของรัฐซึ่งมิได้เป็นไปตามสัญญาทางแพ่งแต่เป็นความสัมพันธ์พิเศษตามกฎหมาย เพราะรัฐเป็นผู้คุ้มครองรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์มหาชน ดังนั้น กฎหมายของรัฐจึงอาจจะบัญญัติจำกัดสิทธิเสรีภาพ

ของบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยิ่งกว่าที่จะบัญญัติจำกัดสิทธิเสรีภาพของราษฎรธรรมดา เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายเรื่องการปลักการพิสูจน์ที่มีสถานะแตกต่างจากบุคคลทั่วไป กระบวนการตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้จะมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไป แต่ก็มีควมจำเป็นต้องกระทำ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อันเกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวม จึงมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๘๑ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ อีกทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิที่จะพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติซึ่งข้อเท็จจริงอยู่ในความรับรู้ และรู้เห็นของผู้ถูกกล่าวหาเองย่อมเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ รับรองไว้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ส่วนการกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหา มีภาระการพิสูจน์ ที่ต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ เมื่อพิจารณาถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นมาตรการที่คำนึงถึงหลักความได้สัดส่วน และรักษาไว้ซึ่งสมดุลจากผลกระทบอันเกิดจากการแทรกแซงในเสรีภาพของปัจเจกบุคคลที่จะต้องไม่อยู่นอกเหนือจากขอบเขตความสัมพันธ์ของประโยชน์สาธารณะที่กำหนดไว้ และประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินการตามมาตรการนั้นจะต้องมีน้ำหนักมากกว่าผลเสียที่เกิดจากมาตรการที่จะเลือกนำมาบังคับใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงของการได้มาซึ่งทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้อเท็จจริงที่อยู่ในความรับรู้เห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั่นเอง หากเป็นกรณีที่ได้ทรัพย์สินมาโดยชอบ ผู้ถูกกล่าวหาสามารถที่จะเข้าถึงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงนั้นได้อยู่แล้ว หากมีการได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยไม่ชอบ ส่วนใหญ่จะไม่ปรากฏหลักฐานที่เพียงพอจะชี้ชัดได้ว่าเป็นการได้มาโดยไม่ชอบ กรณีจึงเป็นการสมควรที่บทบัญญัติของกฎหมายจะกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้มีหน้าที่พิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติอย่างไร ซึ่งหากผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินมาโดยสุจริตย่อมสามารถพิสูจน์ความสุจริตในการได้มาโดยง่ายเนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงที่อยู่ในความรับรู้เห็นของผู้ถูกกล่าวหาในการได้ทรัพย์สินมา ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายได้กำหนดให้การดำเนินคดีร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเป็นมาตรการหรือกลไกพิเศษของกฎหมายในการปราบปรามการทุจริต นอกเหนือจากคดีอาญาทุจริต และเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐกับสังคมส่วนรวม นอกจากนี้ ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตมีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องมือหรือมาตรการที่มีความจำเป็นเพื่อระงับยับยั้งมิให้ผู้ที่กระทำการทุจริตได้ใช้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริต หรือสามารถจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินที่ได้มานั้นให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น บทบัญญัติของมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมิได้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลหรือเพิ่มภาระของบุคคลที่เกินสมควรแก่เหตุ ทั้งนี้ ผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มีการใช้บังคับอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่เป็นกรณีที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เพราะไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ในส่วนที่ผู้คัดค้านที่ ๑ และผู้คัดค้านที่ ๕ ยื่นคำโต้แย้งว่า ในการร้องขอคดีนี้มีการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๐ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าว หมายถึง การอนุโลมให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เมื่อมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติถึงภาระการพิสูจน์ในคดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินโดยให้ผู้ถูกกล่าวหา มีภาระการพิสูจน์ไว้อย่างชัดเจนเป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจอนุโลม นำมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับกับภาระการพิสูจน์ในการร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้ ข้อโต้แย้งของผู้คัดค้านทั้งสอง จึงฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ